

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U002691

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-06-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Некрилова Олена Леонідівна

2. Nekrylova Olena Leonidivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-06-2018

Спеціальність за освітою: Російська мова та література

Місце роботи здобувача: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, 9-А, Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61166, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.053.05

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, 29, Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, 4, Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик:

Тема дисертації:

1. Перехідність-неперехідність дієслів у російській мові: когнітивно-еволюційний та посибілістичний аспекти
2. Transitivity-intransitivity of verbs in the Russian language: cognitive and evolutionary and possibilistic aspects

Реферат:

1. Об'єктом дослідження є перехідність-неперехідність російських дієслів. Предметом дослідження є когнітивно-еволюційне та посибілістичне бачення історичних змін, що відбуваються у сфері перехідності-неперехідності російських дієслів. Мета роботи – подання перехідності-неперехідності російських дієслів у когнітивно-еволюційному та посибілістичному аспектах. Методи дослідження. Мета роботи та зміст завдань визначили методи, що застосовуються в ході дослідження: описовий метод (для детального вивчення різновидів сучасної безпостфіксувальної транзитивації досліджуваних дієслів), історичний метод (для порівняння стану перехідності російських дієслів у минулому і сьогодні), метод опозицій (для протиставлення видів сучасної безпостфіксувальної транзитивації російських дієслів як мовної гри та мовної тенденції; для виокремлення в них підвидів та відокремлення такої транзитивації від випадків безпостфіксації, що призводить до вживання дієслова в іншому лексичному значенні), метод компонентного

аналізу (для тлумачення лексичних значень дієслів, утворених шляхом безпостфіксації, з метою ідентифікування їх як перехідних, що семантично корелюють зі зворотними дієсловами; для визначення перехідних з іншими лексичними значеннями, а також неперехідних), метод дистрибутивного аналізу в такому його різновиді, як прийом субституції (для доведення дієвості контекстних маркерів мовної гри і мовної тенденції) та метод кількісного аналізу (для з'ясування частотності вживання досліджуваних перехідних дієслів). Наукова новизна дослідження полягає в тому, що в ньому вперше здійснено спробу широкого польового дослідження сучасної транзитивації російських дієслів і узагальнення його результатів; уперше застосовано когнітивно-еволюційний та посибілістичний підходи до вивчення сутності й історичних змін перехідності-неперехідності російських дієслів, подано когнітивно-еволюційну та посибілістичну оцінку втраті перехідності російськими дієсловами й можливостям її компенсації. Уперше зроблено когнітивно-еволюційний та посибілістичний опис закономірностей сучасної транзитивації російських дієслів на прикладі форм, утворених від зворотних шляхом відсікання постфікса. Уперше емпірично достовірними й роз'ясненими прикладами доведено, що досліджена транзитивація російських дієслів є не стільки мовною грою, скільки мовною тенденцією. Теоретичне значення роботи пов'язане із застосуванням поєднання принципів еволюційної епістемології та когнітивної лінгвістики, філософії посибілізму й проективної лінгвістики для вивчення перехідності-неперехідності. Практичне значення роботи визначається тим, що її результати можна використовувати в процесі викладання російської мови: у курсі морфології, спецкурсі з когнітивних засад мовної еволюції. Отримані результати дослідження можуть бути корисними для лексикографічної практики; галузь – лінгвістика.

2. The object of the study is the transitivity-intransitivity of Russian verbs. The subject of the study is the cognitive-evolutionary and posibilistic vision of the historical changes taking place in the field of transitivity-intransitivity of Russian verbs. The purpose of the work is to present the transitivity-intransitivity of Russian verbs in cognitive-evolutionary and posibilistic aspects. Research methods. The purpose of the work and the content of the tasks have determined the methods used in the course of the study: the descriptive method (for a detailed study of the varieties of modern non-postfixing transits of the studied verbs), the historical method (for comparing the state of the transition of Russian verbs in the past and today), the method of opposition (for contrasting the types of modern non-postfixing transits of Russian verbs as a language game and language trend; to distinguish subtypes in them and to separate such transits from cases of non-post-fixation, which leads to the use of the verb in another lexical meaning), the method of component analysis (for the interpretation of the lexical meanings of verbs formed by non-post-fixation, in order to identify them as transitive, semantically correlated with reciprocal verbs; to determine transitional ones with other lexical values, as well as non-transitive ones), the method of distributive analysis in such form as reception of a substitute (to prove the effectiveness of the context markers of the language game and the language trend) and the method of quantitative analysis (to determine the frequency of the use of the studied transitive verbs). The scientific originality of the study is that it first attempts a broad field study of modern transits of Russian verbs and the synthesis of its results; For the first time, cognitive-evolutionary and positivist approaches to the study of the essence and historical changes of the transitivity-intransitivity of Russian verbs have been applied, and a cognitive-evolutionary and positivist assessment of the loss of transition by Russian verbs and the possibilities for its compensation is given. For the first time, a cognitive-evolutionary and posibilistic description of the regularities of modern transcription of Russian verbs is made on the example of forms made from the reverse ones by the cutoff of the postfix. For the first time, empirically credible and enlightened examples have proved that the study of the transits of Russian verbs is not so much a linguistic game as a linguistic tendency. The theoretical significance of work is connected with the application of the combination of the principles of evolutionary epistemology and cognitive linguistics, the philosophy of possibilism and projective linguistics for the study of transitivity-intransitivity. The practical value of work is determined by the fact that its results can be used in the teaching of the Russian language: in the course of morphology, special courses on the cognitive principles of language evolution. The obtained research results can be useful for lexicographic practice; the academic field – linguistics.

